

Razen zvezno koordiniranega vrhovnega štaba, osnovne organizacijske strukture in standardizacije orožja ni videti, na primer, da naj bi bilo še kaj več v zvezni upravi skupne obrambe. Tako preurejena obrambna pripravljenost bi ne le bila mnogo bolj učinkovita, ker bi jo vsak narod zares čutil kot svojo, temveč bi tudi onemogočila vznemirljive možnosti in sumničanja kakšnega novega ofirskega puča za restavracijo beogradskega centralizma in diktature.

(Ciril Zebot, SD, april 1968)

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Vsekakor se bo treba dogovoriti za sorazmeren medrepubliški ključ za zasedbo diplomatskih položajev, poleg tega pa bi si morali Slovenci izgovoriti, da jim redno pripadajo ambasadorska mesta v Avstriji in Italiji, kjer žive slovenske manjšine. Republike naj bi tudi imele dogovorjeno pravico da lastnih republiških atašeev v državah, kjer bi to zanje bilo posebej koristno.

(Ciril Zebot, SD, april 1948)

LETNIK XIX — VOLUME XIX

I. NOVEMBER 1968.

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

ŠTEVILKA 11. — NUMBER 11.

"Polka je vkazana, tla so namazana"—za skupino "Nagej"

RAZDELITEV NAGRAD

nagradnega natečaja "S.D." za slovensko mladino

Na proslavi zlatega jubileja razglasitve slovenske svobode 29. oktobra 1918 v nedeljo 27. oktobra 1968, je urednik našega lista razdelil tudi nagrade za najboljše spise. Vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali z nagradami (potovalne torbice, slovenske knjige in slovenske mladinske plošče izdelane v Argentini ter še posebna nagrada v višini \$20.—) naša prisrčna zahvala. Spisi so pokazali, da raste med nami mladina, ki se rada uči materine besede. — Vsa zahvala gre tukaj še posebej slovenski šoli v Torontu!

1. naslov: KAJ MI POMENI PETDESETLETNICA RAZGLASITVE SLOVENSKE SVOBODE?

Prva nagrada je bila podeljena gđc. Silvi Ovčjak, ki je že končala slovensko šolo pri Mariji Pomagaj. Hodi v 13. razred St. Joseph's College v Torontu:

Kaj mi pomeni razglasitev svobode v Sloveniji leta 1918?

Ko sem prvič prebrala naslov naloge, ki bi jo naj napisali mi mladi Slovenci v Kanadi, sem bila zares v zadregi. Slovenija je daleč od mene in še bolj daleč je leto 1918. Lažje bi pisala, če bi v letu 1918 živela v Sloveniji in doživela one dogodke. Vedela bi, kako se je godilo Slovincem v Avstro-Ogrski pred tem letom in kaj je slovenskemu narodu prinesel 29. oktober 1918. A vsak zaveden Slovenec se mora zanimati za zgodovino svojega naroda, poznati velike dogodke in važne zgodovinske osebnosti.

Svoboda je vsakemu človeku nekaj svetega. Brez nje je človek suženj. Za njo bi žrtvoval vse imetje, ker mu je bolj potrebna kot kruh in obleka.

Prav tako je svoboda potrebna narodu. Narod je velika množica ljudi, in kakor posamezni človek želi svobodo, tako ima še več pravic do nje množica ljudi. Vemo, kako se narodi borijo za svobodo. Narodi so vedno nad vse cenili svojo svobodo in za njo žrtvovali denar in tudi življenja posameznikov.

Slovenci niso imeli narodne svobode več kot tisoč let. Malo po naselitvi so postali žrtve mnogih sosedov. Slovenci smo majhen narod in dolga stoletja jih ni bila dana prilika, da bi zopet dobili vzeti zaklad svobode. Po večletni svetovni vojni pa je bila avstroogrska oblast oslajena in počile so verige, ki so držale vkleknjene majhne narode, med njimi tudi slovenski narod. To se je

zgodilo 29. oktobra 1918.

Kaj je takrat občutil slovenski narod? Zdi se mi, da je bilo kakor v pravljici: začarana in ujeta princesa začne dihati, odpre oči in zaživi svojo mladost. Slovenski narod je začel živeti tisto svojo lepo mladost, ki so mu jo Franki in Nemci nekoč prekinili. Brala sem, kakšno veselje je zavladalo oktobra 1918 in napolnilo srca Slovincem. Imeli so pade in sestanke, govorili so in peli, fantje pa so kmalu nato morali vzeti orožje in iti braniti severno mejo slovenskega ozemlja. Slovenci smo dobili svojo vladno; zasijala nam je politična svoboda. Začelo je cveteti vse tisto, na kar smo Slovenci tako ponosni: slovenska govorica, slovenske šole in univerza, slovenska znanost in umetnost in tudi slovensko gospodarstvo.

V letu 1918 smo Slovenci postali popoln narod. Za Slovence v tujini je leto 1918 tudi pomembno. Slovenci, ki so zapustili staro domovino so s seboj nesli narodno zavest in idejo. V drugih državah živijo z mislijo na lepo domovino.

Slovenci, ki so po letu 1918 odšli v tujino so bolj poštrevni in zavedni. V drugih državah jih ni več sram povedati, da so Slovenci; svojim otrokom govorijo s ponosom, kje in kako lepa je Slovenija; ustanavljajo nam slovenske cerkve, šole in domove, da tudi mi v tujini lahko ostanemo Slovenci!

Silvi Ovčjak

Drugo nagrado za spis z istim naslovom pa je dobila njena sestra gđc. Anica Ovčjak, ki je že tudi končala slov. šolo pri Mariji Pomagaj in hodi trenutno v 12. razred St. Joseph's College.

Zavedamo se, da je bil naslov težak in da je zahteval precej „raziskavanja“ od strani udeležencev natečaja. Cestitamo nagrajencem.

Uredništvo S. D.

Kaj mi pomeni petdesetletnica razglasitve slovenske svobode?

Ko bomo letos praznovati petdesetletnico razglasitve slovenske svobode, se spominjam domovine svojih staršev.

Slovenija je ozemlje v Jugoslaviji, katero meji na Italijo, Avstrijo, Madžarsko, Hrvaško in Jadransko morje. Ozemlje je posuto z lepoto, s katerimi ga je Bog blagoslovil že ob ustvaritvi. Slovenija je gorata dežela in tudi lepe ravnine krasi njeno ozemlje. Ima mnogo naravnih lepot.

Ker so Slovenci majhen narod, jih je pogosto tlačila tuja oblast. Tako niso mogli gojiti lepote svojega jezika in so le s težavo ohranili svoje narodne svetinje.

Več kot tisoč let je bila Slo-

venija pod avstroogrsko vladno. Od leta 1914 do 1918 so slovenski mentu zahtevali svobodo za svoj zastopnik v avstrijskem parlamentu. Jeseni leta 1918 je avstroogrska oblast popustila. Slovenci so postali svobodni narod.

Sedaj so lahko govorili v svojem jeziku, peli slovenske pesmi in živeli veselo svobodno življenje.

Hvaležna sem materi, domovini in Bogu, da sem Slovenka — saj je slovenska pesem najlepša na celnem svetu.

V onih prvih letih naše svobode je pisatelj Ivan Pregelj spesnil pesem „Bog in Slovenija“, v kateri nas uči ljubezni do domovine. Takole pravi:

ZLATI JUBILEJ SLOVENSKEGA NARODNEGA OSVOBOJENJA V TORONTU

Zlati jubilej pomembnega praznika, ko je slovenski narod otrese tuji jarem, je v Torontu odjeknil prav živo in globoko. Obe slovenski organizaciji: Slovenska krščanska demokracija in Slovenska narodna zveza sta ga proslavili.

V soboto 26. oktobra je bil slovenski banket S.K.D. v Slovenskem domu na 864 Pape Avenue. Polna dvorana! Tudi številno zastopstvo S.N.Z. je bilo zastopano, med njimi tudi gostje iz Washingtona, Clevelanda in Chicago. Po odigranih himnah: kanadske in slovenske, je začel večer g. Peter Klopčič. Sledili so pozdravni govori. V imenu kanadske S.N.Z. je govoril predsednik g. Vlado Mauko. Glavni govornik je bil g. Peter Markeš. Lepo je povedal in naglasil važnost slovenske državne misli. Ne hlapci, ampak gospodarji na lastni zemlji!

V nedeljo 27. oktobra je proslavila zlati jubilej narodnega osvobođenja Slovenska narodna zveza za Kanado z akademijo v cerkveni dvorani Marije Pomagaj na 609 Manning Avenue. Bila je res krasna proslava slovenskega narodnega praznika: Sodelovali so: Slovensko gledališče v Torontu, S.A.V.A., folklorna skupina Nagelj, Slovenski oktet, Hranilnica in posojilnica J. E. Kreka, pevci, godbeniki in Slovenski instrumentalni kvintet. Dvorana in oder sta bila okrasena, častnim gostom pa so pripeli na prsa slovenski „pušljci“. Dvorana je bila polna in občinstvo je pozorno sledilo skrbno izbranemu programu. Vredni programa je bil g. Peter Čekuta. Ob zvokih koračnice so vkorakale v dvorano narodne noše s kanadsko in slovensko zastavo. Po odigrani kanadski in slovenski himni je bila razvita slovenska zastava S.N.Z., lepo ročno delo dveh zavednih slovenskih žena: g. Anice Zumer in gđc. Helene Voerces, katerima je opravljeno delo čestitke in prisrčna zahvala. Ob spremljavi godbe je zastavonoša g. R. Resnik ml. razvil zastavo. Priče so pritrile na drog trakove: Za SNZ gospe Milena Čekuta z geslom: „Bogu otroci, narodu zvesti sinovi, hlapci nikomur!“; g. George Ben, M.P.P., zastopnik g. Stephen Romana, ki je bil zadržan, je pritril znak v imenu častnih članov S.N.Z.; g. Mirko Geratič je kot zastopnik Slovenskega državnega gibanja pritril znak z geslom: „Za lepo bodočnost Slovenije v lastni državi“.

2. naslov: ZAKAJ HRANIM SVOJE PRIHRANKE V J. E. KREKOV HANILNICI?

Letos praznuje Slovenska hranilnica in posojilnica J. E. Kreka 15-letnico svojega obstoja. Gornji naslov je izbralo uredništvo S. D., da tako s svoje strani doprinese nekaj k temu pomembnemu dogodku. Istočasno pa nas je vodila tudi misel, naj bi starši vpisali čim več mladine med člane hranilnice, da jih tako navajaajo k prepotrebemu varčevanju. Odbor hranilnice je s svoje strani določil vsoto \$ 20.— za najoriginalnejši sestavek mladinskih članov.

Uredništvo S. D.

Zakaj hranim svoje prihranke v J. E. Krekovi hranilnici?

V Torontu imamo slovensko banko. Je blizu slovenske cerkve in župnišča. Mislim, da hodijo v to banko vsi Slovenci. V tej banki so velike sobe. Mi otroci in drugi ljudje nismo tam niti. Samo g. Janez, ki je zelo dober, da pomaga ljudem, ki ne znajo angleško. Jaz govorim slovensko in angleško. Tudi nosim moje prihranke v to lepo banko. G. Janez da meni in tudi drugim v jeziku sladkem, ki ga znam, po ljubi materi imam, iz zvestega mi vre srca pozdrav najlepši ta: Bog in Slovenija.

Anica Ovčjak

Vodja prireditve g. P. Čekuta je nato začel akademijo, pozdravil goste in prečital številna pozdravna pisma raznih visokih vladnih funkcionarjev v Kanadi ter mnoge navzoče tudi predstavil. Minister John E. Yaremko je prinesel pozdrave ontarijskega ministrskega predsednika J. P. Robertsa, kontrolorka mestne občine ga. Margaret Campbell je pozdravila zborovalce v imenu mestnega župana in prečitala razglas mesta Toronto, da proglašajo 29. oktober v Torontu za „Slovenski dan“. V imenu Slov. krščanske demokracije je pozdravil g. Peter Markeš. Č. g. župnik Andrej Prebil je bil prav vesel prireditve in izrekel prisrčne pozdravne besede. G. P. Čekuta je tudi pozdravil g. S. Pleška, predsednika D.S.P.B. TABOR. Sledil je izvrstno izveden program. Zadržila nas je točka „Slovenec“, tvoja zemlja je zdrava, ki jo je s sodelovanjem številnih pripravil g. Vilko Čekuta. Ob lepih slikah Slovenije so se vrstile deklaracije, recitacije, petje in instrumentalna glasba. Folklorna skupina „Nagelj“, ki jo vodi g. Ciril Soršak, je odplesala prav razgibano tri narodne pleske. Govor glavnega govornika dr. Mate Resmana, predsednika Slovenskega državnega gibanja iz Clevelanda je zajel slovensko hoteenje po lastni državi. 1/348. narodne tabore in slovensko deklaracijo 1917, leto 1918, ko je bila 29. oktobra ustanovljena prva slovenska narodna vlada v Ljubljani, ki je pretrgala vezi z Avstrijo ter nato sledeče razočaranje v takomenovani Jugoslaviji. Podčrtal je dejstvo, da prave narodne svobode ni, in ne kulturnega, političnega in gospodarskega napredka, če ni slovenske narodne države z lastno vladno, parlamentom in vsemi znaki politično enakopravnega naroda. — Pod vodstvom č. g. kaplana Toneta Zrneca, C.M., je Slovenski oktet iz Toronta občuten zapel dve pesmi. Nato je g. Vladimir Mauko povedal, da bo SNZ v Kanadi vsako leto podelila takimenovano „Slovensko nagrado“ najbolj zaslužnim Slovincem na kulturnem področju v Kanadi. Letos so bili za začetek podeljene tri. Kot prvi so dobili to nagrado: č. g. Tone Zrnek, g. Vilko Čekuta in g. Ciril Soršak. Predsednik SNZ je tudi razdelil nagrade učencem, ki so napisali spise o 50-letnici slovenske svobode in ob 15-letnici ustanovitve Slov. hranilnice in posojilnice J. E. Kreka v Torontu. G. Mauko je bil gotovo

Med govorom ontarijskega ministra za družinske in socialne zadeve g. John Yaremka, ki je prinesel proslavi posebno poslanico ontarijskega ministrskega predsednika g. J. Robertsa, je pripel predsednik S.N.Z. g. V. Mau-

ko s pomočjo gđc. Z. Bartolove ministru slovenski „pušljci“ (rdeči nagelj, rožmarin in roženkraut). G. minister se je laskavo izrazil o izvedbi proslave in Slovincem za 50-letnico čestital.

presenečen, ko mu je predsednik S. D. gibanja dr. Mate Resman izročil častno listino in plaketo, delo mojstra g. Fr. Goršeta. Neutrudni garač za slovensko narodno idejo je to stokrat zaslužil.

Za konec je zaigral Slovenski instrumentalni kvartet slovenske melodije pod vodstvom gđc. Silvie Ovčjak in g. Marijana Kolariča. Tako lepo so zveneale, da bi se kar poslušali. Toda vsega je enkrat konec. Tudi lepih melodij v pesmih in godbi. Neradi smo zapuščali dvorano. Se celo najmlajši svet, ki ima rad svoj „teater“ tam v ozadiju, je bil tokrat začuda tih in pozoren.

Skratka: torontski Slovenci so iskreno, navdušeno in občuten pozdravili slovenski narodni praznik. Daj Bog, da bi ga enkrat združeno proslavljali v svobodni Sloveniji, v tem lepem koščku zemlje, ki mu je dal Ivan Cankar ime „Nebesa pod Triglavom“ v lastni, suvereni slovenski državi!

—tč.

„cah“ je bilo že mnogo na različnih slovenskih kulturnih in narodnih političnih podvigih.

V soboto 26. oktobra je Slovenski Radijski klub proslavil v farni dvorani Sv. Stefana 18. obletnico uspešnega obstoja in še vrsto raznih pomembnih dogodkov. Zanimanje je bilo veliko in je rastle od dneva do dneva. Dvorana je bil nabito polna.

Kraljica Slovenskega dneva, katerega je proglasil guvernator Shapero, je bila gđc. Darinka Rebrica, ki je tudi prebrala guvernerjevo poslanico. Program je bil letos bolj kratek, toda lep. Vgledni so „Kresovci“ in „Vandrovc“ iz Clevelanda. „Vandrovc“ sem imel priliko slišati in videti v Clevelandu, ko sem bil na potu v Torontu. Imeli so vaje pri g. P. Jančarju. Njihov „direktor“, Peter Ml. je baje zelo strog, pa ga imajo prav radi tega zelo radi. Vadili so in igrali, da bi kar plesal, če bi ne bil šantav... Ljudje kar niso hoteli domov!

Navzoča sta bila tudi zastopnik župana, alderman Vito Marzulo in sodnik apelacijskega sodišča Adesko, ki sta tudi govorila.

Slovenska nagrada, ki je vedno v ospredju zanimanja, je bila tokrat podeljena g. Antonu Udovčiču, ki je tajnik moškega pevskega zbora „Fanre Prešeren“.

Da bi Slovenske Radijske ure, ki prinese vsako soboto v naše domove slovensko besedo, pesem in veselo melodije katero vodita nad vse poštrevno Mrs. Corrine Leskovar in Ludvik Leskovar uspevala še tudi naprej ter slavila še vrsto obletnic, to je želja čikaških Slovincem.

Prejeli smo spodnji dopis s prošnjo za objavo:

Delegati krajevnih odborov DSPB TABOR, zbrani na 12. letnem obćnem zboru Zveze DSPB TABOR, v Milwaukee, Wisconsin, USA, sprejemamo ob spominu na padle bororce iz Grčaric in Turjaka, ki so pred 25 leti položili svoja življenja na oltar svobode, sledečo

RESOLUCIJO:

1. Največja tragika brocev z Grčaric in Turjaka, je v dejstvu, da so umirali ločeno, vsled umetno zgrajenih svetovnonazorskih pregrad, ki so ločevale slovenski narod in njegovo mladino v času med obema vojnama. Bili pa so združeni v smrti.
2. Komunistično sodstvo na Grčaricah in Turjaku je pokazalo, da ne dela nobene razlike med bočci ene in druge skupine. Tako smatramo tudi mi, da je nadaljevanje ideološkega boja proti komunizmu doma in po svetu, možno samo v enotnem nastopu vseh borcev, ki niso in ne bodo bitni vezani na kakršnokoli strankarsko disciplino.

I. ZDSPK TABOR zato združuje vse nekdane in sedanje protikomunistične borce iz vrst

- a) slovenskih četnikov prve in druge ilegale,
- b) pripadnikov edinic in postojank Vaške straže,
- c) Slovenskega domobranstva,
- d) Slovincem, ki so se kjerkoli in v kakršnihkoli enotah borili proti komunizmu.

Pravico do polnopravnega članstva v ORGANIZACIJI PA IMAJO TUDI VSI TISTI SLOVENC, ki so

- a) sodelovali ali se sodelujejo v ideološkem boju proti komunizmu,
- b) bili v času revolucije premladi za aktivno sodelovanje v obo-roženih edinicah,
- c) sinovi ali bratje padlih ali še živih borcev,
- d) kot ameriški vojaki veterani korejske ali vietnamske vojne.

Obćni zbor s ponosom ugotavlja, da je večina članov organizacije iz vrst Slovenskega domobranstva, kar je v skladu z zgodovinskim dejstvom, da je večina teže boja proti komunizmu v Sloveniji bila na ramenih Slovenskega domobranstva, ki je v tem boju doprineslo tudi največje žrtve.

II. Obćni zbor nadalje potrjuje, da so nameni organizacije:

1. skrb za invalide, bolnike in starše padlih borcev, ki so pomoči potrebni,
2. zbiranje zgodovinskega materiala o revoluciji v Sloveniji,
3. nadaljevanje ideološkega boja proti komunizmu.

Točki 1. in 2. tega programa sta predvsem internega značaja in slovenska javnost je ta del našega programa podpiranja invalidov in sirot podpirala z velikim razumevanjem, za kar ji izrekamo javno zahvalo.

S točko 3. svojega programa, pa se organizacija dejansko vključuje v življenje slovenske politične emigracije.

Pri tem ugotavlja delegati sledeče:

1. Slovenska politična emigracija je po skoraj 25 letih še vedno brez enotnega vodstva in enotnega programa;
2. Resolucija, sprejeta na 10. obćnem zboru ZDSPB TABOR v Torontu, leta 1966, ki je pozivala na odpravo razlik med posameznimi političnimi skupinami slovenske politične emigracije, je sicer vzbudila široko zanimanje in razpravo, ostala pa je v glavnem neizpolnjena;

3. Potreba po takem zblizbanju pa je danes bolj aktualna kot kdajkoli prej, zato obćni zbor PONAVALJA svoj poziv z 10. obćnega zbora v Torontu leta 1966.

4. Zveza DSPB TABOR bo po svojih močeh nadaljevala s prizadevanji za tako zblizbanje in bo podprla vsako predstavniško telo, ki bi bilo sestavljeno na osnovi takega zblizbanja.

III. Obćni zbor nadalje ugotavlja, da je v smislu točke 3. programa organizacije, nujno posvetiti čimveč pažnje razvoju v domovini, ker je njena svoboda in svoboda slovenskega naroda slej ko prej najvišji smoter in želja organizacije.

ZDSPB TABOR pri tem ugotavlja:

1. da je v domovini sprožen proces liberalizacije političnega življenja ter da tega procesa vsled splošnih težej prebivalstva in gospodarske zmede, ne bo več mogoče ustaviti.
2. V tem procesu tudi leži — v DANIH OKOLISČINAH — najrealnejše upanje, da bo sedanji režim slednjič zrušen in da bo vzpostavljena resnična politična svoboda, z vsemi državljijskimi svobodami.

ZDSPB TABOR odklanja vsako diverzantsko delovanje ali nasilno, neodgovorno poseganje v ta razvoj domovini, bo pa ta organizacija:

1. budno spremljala sedanji in bodoči razvoj v domovini,
2. tolačila ta razvoj domači in tuji javnosti,
3. iskala pota in načine, da Slovincem damo in po svetu pove resnico o revoluciji v domovini, v letih 41 — 45,
4. VZTRAJALA NA ODLONČEM IN BREZKOMPROMISNEM STALICU DO TISTIH POSAMEZNIKOV, KI NOSIJO KRIVDO ZA ZLOČINE IZVRŠENE V TEJ REVOLUCIJI IN ZLASTI ZA ZVERINSKI POKOLJ SLOVENSKEGA DOMOBRA NSTVA V LETU 1945.

IV. ZDSPB TABOR ne misli živeti le na lavorikah padlih in ne le v preteklosti, temveč se hoče s sodobnimi metodami boriti proti komunizmu za svobodo slovenskega naroda.

Organizacija podpira težnje slovenskega naroda po svobodi, odklanja pa vsako spravo ali sodelovanje s komunističnimi zločinci.

Priznanje zločinov in svoboda slovenskemu narodu so naše minimalne zahteve.

V. Obćni zbor ZDSPB TABOR iskreno pozdravlja vse Slovence, ki jih bo ta resolucija dosegla in jih prosi, da po svojih močeh podpro prizadevanja te organizacije.

Ob 25-letnici Grčaric in Turjaka, Milwaukee, Wisconsin, USA 31. avgusta 1968, Obćni zbor Zveze DSPB TABOR.

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year: 30c per copy

Advertising 1 column x 1" \$2.80

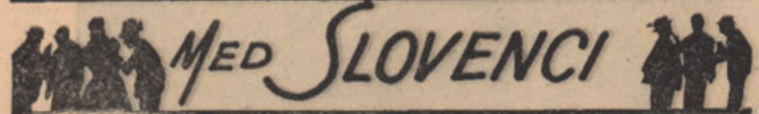
Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35 šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi „Slovenske poti“.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Iz ciklusa: "Sloven'e tvoja zemlja je zdrava", ki ga je izvajalo Slovensko gledališče iz Toronta na proslavi 27. okt. 1968. v slovenski cerkveni dvorani Marije Pomagalj. Peta sta slovenske narodne in ponarodele ga. Milena Čekuta in g. Blaž Potočnik. Spremljal je orkester Očjakovih. To je bila ena najučinkovitejših predstavitev Slovenije tujcem — v besedi podobni, pesni in sliki — ter je vsakega zajela.

Toronto

• 27. okt. 1968. je na proslavi 29. oktobra g. George Ben, MPP, zastopnik predstavnika častnih članov S.N.Z. g. S. Romana ob razvitu nove zastave S.N.Z. poleg besed v angleščini, nagovoril udeležence proslave tudi v slovaščini z naslednjimi besedami:

"Vážený pán predseda, dosto-

ní páni Vážení priatelja Slo-

vinci!

Dovoľte mi, prosím, aby som Vás pozdravil aj po slovensky. Slováci a Slovinci sú dva národy, ktoré hovoria po slovensky, aj keď to nie je jedina reč. Dúfam však, že ma porozumiete.

Mám česť zastupovať na tejto slávnosti, ktorú usporiada Slovenian National Federation, Vám dobre známeho pána Štefana Romána. Je na manifestácii "for Human rights of the Slovak People" v New Yorku a veľmi ľutuje, že nemohol byť osobne prítomný na tejto slávnosti. Praje Vašej organizácii a Vášmu národu, aby boj Slovincov za slobodu a samostatnosť skončil víťazstvom. Dnes Vaša organizácia dostala zástavu. Je to symbol Vášho národa, aj Vášho boja. Prajem Vám v mene svojom, aj v mene pána Romána, aby Boh žehnal Vašej práci v Kanade a boju Vášho národa za slobodu a demokraciu v krásnej Slovenii.

Ďakujem."

• Mnoho zahval in čestítk, ki so jih dobili prireditelji akademije 29. oktobra, je gotovo priča kvalitete izvedbe. Eno takih objavljamo v informacijo našim bralcem:

October 30, 1968

Dear Mr. Mauko,

It was indeed a pleasure to be with the members of the Slovenian National Federation of Canada at the Golden Anniversary of Slovenian Independence last Sunday.

May I say I was particularly impressed not only with the spirit of the people but with the exceptionally fine presentation by picture, recitation and song

of the history and life of Slovenia.

Every good wish to your Association.

Sincerely,

William L. Archer

Cleveland

• Proslava in družabni večer.

V soboto 5. oktobra je krajevno društvo SPB "Tabor" priredilo proslavo 25-letnice ustanovitve Slovenskega domobranstva združeno z družabnim večerom. Slavnosti govornik je bil bivši domobranski stotnik g. Kolman iz Waukegana, Illinois. Prireditel je bila v Slovenskem domu na Holmes Avenue in je zelo lepo uspela.

• Obisk.

V prvi polovici oktobra se je mudil na obisku v Clevelandu dr. Matija Tome, znani slovenski skladatelj in sedanji župnik v Domžalah.

• "Noč v Sloveniji".

"Noč v Sloveniji" postaja sedaj že tradicionalna jesenska družabna prireditev clevelandskih Slovencev. Prireja jo vodstvo Slovenskega narodnega doma na St. Clairju. Na sporedu letošnjega večera so nastopali tenorist Edi Kenik, altiska June Price in plesna skupina "Kres". Prireditel je bila v soboto 12. oktobra zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

• Predavanje.

V petek zvečer 19. oktobra je v prostorih Slovenske čitalnice v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju predaval profesor dr. Edi Gobec o pomembnih Slovincih in njih uspenih v širokem svetu.

Chicago

• Smrtna kosa. Umril je John Zerdin, stric odbornika SNZ g. Metoda Zerdina. Dosegel je lepo starost 86 let. Naj počiva v miru.

• Dobrodošli med nami! K. Janku Burjeku, našemu naročniku sta pred kratkim prišla oče in mati. Z njima tudi njegov brat. V kratkem pridejo za njimi še trije člani iste družbe, tako da bo sedaj združena vsa Burjekova družina.

• Otvoritev veleblagovnice. 21. oktobra je bila na 1931 W. Cermak otvorena nova veleblagovnica Jewel Food Store.

• Srenjski sestanek. Raznesle so se govorice, da misli mesto

POZOR ROJAKI! POTUJETE SKOZI RIM v DOMOVINO?

Sprejem na letališču ali železnici, ogled Rima, prenočišče, domača hrana itd. vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Vinko A. LEVSTIK
Director in lastnik

Hotel 'BLED'
Via S. Croce in Gesuralemme 40,
Roma, Tel., 777-102

Hotel-Penzijon 'DANILO'
Via L. Luzzatti 31
Roma, Tel., 750-587

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja.

Naslov:

ANTONY AM. ROŽIČ
Barrister, Notary Public
861 College St., Toronto, Ont.
Telefon: L.E. 1-0715

porušiti del slovenske naselbine od Damen Avenue do Ashland Avenue. Zato je bil sklicen srenjski sestanek v veliki farni dvorani. Vodil ga je predsednik Heart of Community Council g. Ludvik Leskovar. Poleg aldermana Vito Marzulo je bilo še nekaj vodilnih oseb, ki imajo besedo pri takih le zadevah. Vsi so zanikali, da bi bil tak načrt. Lastniki hiš naj poskrbe, da bodo po-

pravili hiše v skladu s predpisi. Dobili bodo zato potrebna posojila. Tako je prav! Zanemarjanje poslopij vodi nujno do rušenja celih naselbin! Slovenci naj bodo za vzgled snage in reda.

• Koleda "Ave Maria", ki ima letnico 56 je pred kratkim izšel. Na 135 straneh prinaša obilico koristnega gradiva. Ovitek je opretil g. Vilko Čekuta. Uredil ga je p. Fortunat Zorman. Priponiki hiš naj poskrbe, da bodo po-

RABA FRANCOŠČINE V PROVINCI QUEBEC

Mnogi angleško govoreči Kanadčani ne soglašajo z zahtevo francosko govorečih Kanadčanov v provinci Quebec, ki zahtevajo, da mora postati v tej provinci francoščina javni (working) jezik, kar pomeni z drugo besedo, da mora postati francosčina redno sredstvo občevarja tudi v gospodarstvu.

Za primerjavo je zanimiv odstavek, ki ga je objavila Družina 15. septembra t.l. Na splošno vlada mnenje, da so jezikovne razmere v Švici še najbolj idealno urejene. Kako izgleda to v praksi, poroča P.Z.

"Z Meto sva se ustavila v švicarski restavraciji. Prisedla sva k možakarju v kotu in v nemškem jeziku naročila kavo. Natakara je hodila mimo, kakor da naju ne vidi. Ponovil sem tretjič. Nič! "Kakšna gostoljubnost!" je vzkripela Meta. Možakar nama je hladno pojasnil: "Smo v francoskem delu Švice, zato zahtevamo od naših državljanov francosko besedo!" Nato

OBRENTI SE Z ZAUPANJEM
V VSEH NEPREMIONSKIB.
DRUŽINSKIB
IN PRAVNIB ZADEVAB NA:
The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004

• Washingtonski odbor za slovensko kapelo je izdal lično knjižico z naslovom SLOVENIAN CHAPEL — SLOVENSKA KAPELA, ki ima sicer za namen apelirati za prispevke za kapelo, ki pa je obenem dober kratek prikaz slovenstva doma in v svetu v besedi in podobi. Tehnično je knjižico opremil Rudi Večerina iz New Yorka.—fš.

je vstal in naročil še za naju. "Mislijo, da sva Švicarja", se je potolažila Meta.

"Natakara je prinesla kavo in se prijazno opravičila v nemškem jeziku. Ob kavi sta ležali dve majhni švicarski zastavici za tuja državljana".

Omenjena zahteva je drugod že uveljavljena in torej ne tako izredna kot se nekaterim dozdeva.—fš.

CARL VIPAVEC SLOVENSKI ODVETNIK IN NOTAR

The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004

• Mohorjeva družba v Sloveniji bo izdala med rednimi knjižicami nov slovenski življenjepis o Frideriku Baragi, ki ga je pred svojo smrtjo pripravil prof. Jakom Solar. Novi življenjepis bo imel precej novih podatkov iz Baragovega življenja pred odhodom v Ameriko.—fš.

• Koncem avgusta je bilo nad 1000 Slovencev na romanju v Lurdu. Kakih 800 je prišlo iz Slovenije s pomožnim škofom dr. Leničem, ostali pa so bili izseljenci iz raznih evropskih, pa tudi izvenevropskih dežel. V skupini je bilo tudi kakih 80 študentov iz Slovenije.—fš.

• Prihodnje leto bo slavila 50-letnico obstoja Internacionalna Organizacija Dela, ki je bila ustanovljena junija 1919.—fš.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

Sporočila od

"Department of Transport"
AMENDMENTS TO THE
HIGHWAY TRAFFIC ACT

Ontarijska vlada je predložila in parlament je odobril naslednje spremembe v ontarijskem cestnem zakonu:

Signale za zavijanje ("Turn Signals") se sme uporabljati samo v slučaju, ko hoče vozač motornega vozila zaviti na stran, preiti iz ene vozne linije v drugo, ali hoče začeti voziti z mesta kjer je stal. — Stopi v veljavo takoj—

Utrinjajoča zelena prometna luč ("Flashing Green Traffic Lights") se lahko uporablja, kadar hoče vozač zaviti na desno ali levo, ali če se pelje navarnost in je promet z druge strani stoječ nasproti rdeči luči—Stopi v veljavo 1. sept. 1968 —

Pešci ("Pedestrians") ne morejo prečkati ceste, če jim je nasproti vtrinjajoča zelena prometna luč, razen, kjer je nameščen signal z napisom "walk" ("pojdij") in v tem slučaju naj pešec uboga signal. — Stopi v veljavo 1. septembra 1968 —

Odvzem vozne dovolilnice do dobe 30 dni za prekoračenje dovoljene brzine v višino 30 MPH (milj na uro) ali več, preko označene dovoljene brzine. To kazni lahko naloži sodnik po svojem lastnem predvidku. — Stopi v veljavo takoj —

Vsa rabljena motorna vozila morajo ob času prodaje, ki jo izvrši preprodajalec ("Dealer") imeti potrdilo o mehanični uporabnosti ("Mechanical Fitness Certificate"). V nasprotnem slučaju mora biti vozna ploščica ("Licence Plate") oddana v uradu "Ontario Department of Transport". Privatna prodaja ne more biti uradno zabeležena z "Oddelkom", razen če je prošnji za premešitev pridejano potrdilo o mehanični uporabnosti ("Mechanical Fitness Certificate"), ali če je bila vozna ploščica od časa prodaje sneta z vozila. Novi lastnik bo nato dobil dovolnico za neodgovarjajoče motorno vozilo. Vozna ploščica ("Licence Plate") bo izdana na novo zapišanemu lastniku, kakor hitro bo ta predložil na novo izdano potrdilo o mehanični uporabnosti vozila ("Mechanical Fitness" Certificate). — Stopi v veljavo 1. Novembra 1968. —

Zaščitniki za glavo za vozače motornih koles ("Motorcycle Safety Helmets"), ki so uradno odobreni in nosijo tozadevno potrdilo, morajo nositi vsi upravljavci in potniki na motornih kolesih. — Stopi v veljavo 1. sept. 1968. —

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

\$1000

naraste na

\$250

S

Canada Savings Bonds

\$250.— za vsakih \$100.— Toliko lahko dobite z letošnjimi "Canada Savings Bonds". Pokazati vam hočemo način.

Novi bondi imajo štirinajst rednih letnih "obrestnih odrezkov", ki jih lahko vnovčite vsako leto, ko postanejo izplačljivi. Prvi kupon plača 5.75%; drugi 6.50%; naslednji trije vsak po 6.75% in zadnjih devet velikih 7.00% vsak. Skupna vsota vseh letnih prirastkov je v višini \$95.50 za vsak 100 dolarski bond.

Če hočete še lahko odločite, da teh letnih obrestnih odrezkov ne vnovčite do Bondove dozoritve. Če to res storite, dobite obresti na vaše obresti, ki so skupno v višini \$54.50 za vsak \$100.— Bond.

Ob dozoritvi, toraj, vi dobite nazaj vaše narasle obresti v višini \$150.— in vašo originalno naložbo \$100.—

Na ta način vsak \$100.— "Canada Savings Bond" postane vreden \$250.—. Vse druge višine bondov rastejo po isti odlični lestvici.

Odrasli, otroci, podjetja in družbe — vsi lahko kupijo "Canadian Savings Bonds". Na razpolago so v višini od \$50.— do \$50,000.— za denar ali na odplačilo, kjer delate, ali v kankah ali podjetjih, ki se pečajo z vrednostnimi papirji. In, kot vedno, "Canada Savings Bonds" lahko vnovčite vsak čas za polno vrednost in vse že prisluzene obresti.

Samo nekaj naložb je tako dobičkanosnih. Nobeden tako gotovo ne gradi za bodočnost, kot prav ti bondi. Kupite si "Canada Savings Bonds" in videli boste, kako bodo vai prihranki rastle.

Kupite si Vase danes!

SLOVENIJA VČERA, DANES in JUTRI

To je sedem in dvajseto nadaljevanje nove "3 strani" SLOVENSKE DRŽAVE, namenjeno sistematični analizi tekočega razvoja razmer v Sloveniji in Jugoslaviji pod rahlajočo se komunistično oblastjo. Nova stran se bo razvila v vrsto stalnih rubrik o pomembnih razvojnih

silnicah slovenske stvarnosti. Posamezne rubrike bodo pisali strokovnjaki na dotičnih področjih z lastno avtorsko odgovornostjo. Ker je tisk v Sloveniji še vedno zaprt v tesne okvire, svetovni tisk pa omejen na bolj slučajnostno in površno poročanje o

tamkašnji razvoju, upamo da bo globlja analiza na tej strani dopolnila važno vrzel v dosedanjem prikazovanju sprememb, katerih pomembnost presega politične meje Slovenije in Jugoslavije.

Uredništvo "Slovenske države"

OB PETDESETLETNICI PRVE SLOVENSKE VLADE

Po dolgih stoletjih politične podrejenosti in zapostavljenosti je v "pomladi narodov" leta 1848 med poslednjimi nesamostojnimi narodi v Evropi tudi po Prešernu in Slomšku dokončno kulturno osamosvojevalen narod Slovencev objavil svoj politični cilj Zedinjene Slovenije kot suverene državne enote v sklopu zvezno preustrojene habsburške monarhije.

Ker bolj in bolj pangermansko usmerjeni vladajoči krogi habsburške monarhije niso znali za

zana od ostale Slovenije.

Prva slovenska vlada in njena oblast tudi nista trajali dolgo. Po nepripravljeni in brezpogojni združitvi s Kraljevino Srbijo dne 1. decembra 1918 — v odsotnosti dr. Antona Korošca, političnega predstavnika Slovencev in predsednika Narodnega sveta Slovencev, Hrvatov in Srbov na ozemlju bivše habsburške monarhije — Vidovdanska ustava iz leta 1921 novi večnarodni "Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev" ni dala niti omejene narodnostno-samoupravne strukture — kaj šele, da bi jo organizirala kot pogodbeno zvezno skupnost suverenih narodnih držav, ki bi edina mogla zadovoljiti zgodovinsko že zabeležene narodno-politične težnje Hrvatov in Slovencev iz leta 1848. To je bila usodna rojstva napaka prve Jugoslavije kot nove večnarodne državne tvorbe.

Prva Jugoslavija

Poslej so si Slovenci v novi državi s konstruktivno politiko pod vodstvom dr. Antona Korošca naknadno poskušali priboriti mero narodno-politične avtonomije. Tudi v tem niso uspeli, ker so prevladujoči Srbi ostali odločno nasprotni vsaki obliki narodnostne decentralizacije, nesrbski narodi pa niso našli učinkovitih oblik skupnega političnega nastopanja.

Vkljub tem osnovnim neuspehom so si Slovenci v prvem desetletju nove države utrdili kulturne osnove svoje narodnosti ter okrajšali organizacijo svojega družbenega življenja. Ob široki udeležbi ljudstva se je v Sloveniji razvil in okrepil pluralistični organizem kulturnih, gospodarskih in političnih organizacij, ustanov in tisk. Svobodno združništvo se je razširilo in razčlenilo na vsa področja. A

brez lastne oblasti se Slovenija ni mogla gospodarsko razviti in družbeno utrditi.

Drugo desetletje prve Jugoslavije je bilo slabše od prvega. Namesto da bi akutno zaostreni srbskohrvatski spor po beograjskem umoru hrvaških voditeljev leta 1928 bil vsaj omiljen z naknadno zvezno reorganizacijo skupne države, je kralj Aleksander, opirajoč se na srbsko vodstvo državne vojske, vpeljal 6. januarja 1929 dvorsko diktaturo, razpustil politične stranke, pa tudi prosvetne in telesno-zgornje organizacije, ter je temu nasilnemu režimu postavil za cilj nesrečljivo raznaroditev obstoječih narodov in prid neke namišljene jugoslovanske nacije simbolizirane s preimenovanjem dotedanje države "Srbov, Hrvatov in Slovencev" v "Jugoslavijo". Sestojanarska diktaturo

ra je zato izzvala množični odpor Hrvatov in Slovencev ter je narodno-politično zrevolucionirala njih mlade rodove.

Po nasilni smrti kralja Aleksandra oktobra 1934 se je ponudila nova priložnost za ponovno afirmacijo narodov, za obnovo demokracije in za zvezno preureditev skupne države. Namesto tega je prišlo le do polovičarskega omiljenja jugoslovanskega unitarizma in dvorskega političnega sistema. Ker je osnovno vprašanje večnarodnega političnega

Druga Jugoslavija

Slovenska tragedija v drugi svetovni vojni ne potrebuje ponovnega opisovanja. Čas pa je, da tisti, ki so v Sloveniji iz vojne izšli zmagoviti, oz. tisti, ki sedaj za njimi zavzemajo vodilne položaje, prenehajo nepošteno prititi vse medvojne slovenske grehe in napake svojim premaganim slovenskim nasprotnikom. Saj se vsa, tudi najbolj različna, pričevanja iz medvojne dobe strinjajo v tem, da so povojni oblastniki med vojno sami povzročili množični slovenski odpor in upor proti svojim takratnim stalniškim ciljem in metodam. Poleg tega pa novi oblastniki vključijo za Slovenijo bistveno ugodnejši terenski in mednarodni okoliščini (v primeri z onimi po prvi svetovni vojni) ob koncu druge svetovne vojne niso uresničili ne zedinjene Slovenije ne zaimenjenosti slovenske suverenosti. Pridružili pa so se novi jugo-centralistični diktaturi, ki je bila hujska od sestojanarske, ker je bila totalitarna.

Tako torej zgodovina obeljavja in povojnih razdobjih Slovincem narekuje čustveno in besedno iztizenje, rehabilitacijo vseh žrtv medvojne in povojne nasilja ter resno narodno spravo kot prve pogoje za

negativno sožitje ostalo nerešeno, so se tudi gospodarski, socialni in mednarodni problemi Jugoslavije bolj in bolj ostrili in to prav v času, ko so se nad Evropo naglo zbirali oblaki nove svetovne vojne. Pozna in le provizorična ustanovitve banovine Hrvatske leta 1939 ni zadovoljila ne Hrvatov ne Srbov, Slovence pa je pustila ob strani. Nekaj mesecev po smrti dr. Korošca decembra 1940 je bilo prve Jugoslavije konec.

uspešnejšo borbo v dosegajo polnjenih slovenskih narodno-političnih ciljev. Pedesetletnica započete, a nedovršene slovenske narodne suverenosti je obenem zgodovinski opomin in izredna priložnost za potrebno konsolidacijo slovenskega naroda.

Pedesetletnica prve slovenske narodne vlade pada v čas, ko so razmere v povojni slovenski republiki že znatno ugodnejše. V gospodarskih, poklicnih in kulturnih organizacijah — v kolikor le te smejo obstajati in delovati — se je uveljavila mera samoupravljanja in notranje demokracije. V slovenskem tisku — kolikor je dovoljenega — je opaziti večjo informativnost in različenost mnenj. Cerkevno življenje ima večjo prostost, kot jo je imelo v prejšnjih letih po vojni. Slovenske meje so odprte nazven in navznoter.

Se vedno pa je javno razpravljanje in merodajno odločanje o osnovnih političnih vprašanjih slovenskega naroda in družbe — v kolikor je to sploh v pristojnosti Slovenije — pridržano Zvezi komunistov kot edini samostojni politični organizaciji, ki pa niti sama ni neodvisna od Beograda niti demokratizirana, in imajo zato preostali stalni-

stični elementi v slovenski partiji še vedno moč zaviranja in celo zanikanja potrebnega slovenskega razvoja.

"Federalna" vlada v Beogradu si po svoji ustavi in zakonih še vedno pridržuje toliko centralistične oblasti in finančnih sredstev, da ostaja Sloveniji le malo samostojnih pristojnosti in gospodarske moči. V ljubljanskem časopisu pa tudi še vedno beremo, kako si "federacija" dejansko lasti celo pristojnosti, ki daleč presegajo ustavni okvir.

Tesno omejena pristojnost in sredstva slovenske republike ter pomanjkanje svobodnega političnega razpravljanja in demokratičnega odločanja sta dva osnovna ostanka poveljnega stalnišnega totalitarizma in jugo-centralizma, ki še danes bistveno omejujejo slovensko samoodločanje in napredek. Kako slabe in daljnosežne so raznovrstne posledice tega, še vedno osnovno nesuverenega in nedemokratskega značaja republike Slovenije, je moč sklepati iz najnovejših ugotovitev strokovnjakov pri Združenju slovenskih poslovnih bank, da ima slovenska industrija 43,3 odstotkov odpisanih (t.j. tehnološka docela zastarelih) osnovnih sredstev, leta 1970 pa jih bo imela kar 54,6 odstotkov, in da je tehnična opremljenost na delavca v Sloveniji že za 15 odstotkov pod jugoslovanskim povprečjem. Podobno primerjalno nazadovanje se kaže tudi glede slovenskih cest in ostale infrastrukture ter celo na področjih šolstva in poklicne strokovnosti. Ti porazni pokazatelji pričajo, kako jugo-težni centralizem "federacije" Slovenijo izrablja, domači politični monopolizem partije pa jo zanemara.

Zato bo razvoj k slovenski suverenosti in politični demokraciji treba mnogo bolj odločno

pospešiti. Slovenska republika svetlo pokaže, ali sta zvezno skupščina in vlada bi poleg ukrepov za rehabilitacijo žrtv in narodno spravo predvsem morali uzakoniti in dejansko omogočiti tudi svobodno političnega razpravljanja prek tiska in drugih javnih občil. Bližnji kongres Zveze komunistov Slovenije bi moral z vodilnih položajev v partiji odstraniti stalniščne ostanke. Da se pospeši nujno potreben politični preporod slovenskega naroda, bi poleg demokratizacije slovenske partije morali omogočiti tudi neodvisno organizacijo nepartijskih Slovencev. S temi osnovnimi spremembami bi bili položeni temelji za vseslovensko sodelovanje v borbi za suverenost Slovenije in konstruktivno tekmovanje za njen demokratični družbeni napredek. Slovenski predstavniki bi tudi morali pripraviti, objaviti in politično uveljavljati izčrpen osnutek za dosledno zvezno prenosno Jugoslavije, ki bi paritetno sestavljenim zveznim organom dala samo take pristojnosti, ki bi bile v pogodbeno ugotovljeno skupno korist vseh republik. Edino taka korenita preureditev bi mogla odpraviti pedesetletno rojstno napako Jugoslavije.

Dosedaj izvedene in predlagane ustavne spremembe niso konfederativnega značaja ne po stopku ne po vsebini. Sovjeti so zasedli češko-slovaško, ker sta se češka in slovaška komunistična partija v interesu svojih narodov bili odločili, da predložita zvezno preureditev češko-slovaških odnosov in razvoj njih socialističnega gospodarstva kritičnemu razmišljanju, svobodnemu razpravljanju in demokratičnemu odločanju enakopravnih Čehov in Slovakov. Sedaj je na Jugoslaviji, ki je izven območja sovjetskega nasilja, da

Washington, D.C.
20. oktobra 1968

Ciril A. Zebot
Avtor zbirke SLOVENIJA VČERA, DANES in JUTRI (Broširane natise tega sestavka je moč dobiti v knjigarnah v Celovcu, Gorici in Trstu.)

Mate Resman:

Govor na proslavi peldesetletnice 29. oktobra v Torontu

V letošnjem letu praznujemo Slovenci zelo pomembne obletnice za našo narodno in politično zgodovino.

Predno jih naštejem pa moram omeniti še tole. Lani — ali je letnica točna ali ne, o tem naj razpravljajo zgodovinarji — na vsak način pa je v našem desetletju minilo ali pa mineva 1200 let pokristjanjenja Slovencev, ki so se pred 1400 leti naselili na današnjem ozemlju in ozemljih, ki so jih tekom stoletij izgubili. Letos torej praznujemo 1400-letnico naselitve Slovencev. Z naselitvijo na današnjem narodnem ozemlju in s pokristjanjenjem smo Slovenci postali del krščanske in zahodne kulture in se priključili razvoju zapadne Evrope. Zgodovina Slovencev je del zahodnoevropske zgodovine in slovenska kultura je del zahodnoevropske kulture. Prav je, da se zavemo teh dejstev in ji ne pozabimo.

Sedaj pa k letošnjim obletnicam velikih zgodovinskih dogodkov slovenske nedavne preteklosti.

Letos smo praznovali 120-letnico prvega slovenskega narodno-političnega programa, 120-letnico "Zedinjene Slovenije". Program so v maju l. 1848, ki ga imenujejo "pomlad evropskih narodov" sestavili slovenski študenti na Dunaju in ga od tam prinesli v Ljubljano. Glasi se takole: "Da politično razkrojimo narod Slovencev na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem kakor eden narod, se tudi v eno kraljestvo z imenom Slovenija sklene, in da ima za se svoj zbor. Da ima slovenski jezik v tem Slo-

venskim Kraljestvu popolnoma tiste pravice, ktere ima nemški jezik v nemških in laški v laških deželah; da tedaj slovenski jezik v šole in kanclije vpeljemo, kadar hočemo in kakor hočemo."

Program "Zedinjene Slovenije" še vedno čaka na popolno uresničenje.

Letos smo praznovali 100-letnico ustanovitve prvega slovenskega političnega dnevnika "Slovenski narod" in prvih velikih narodnih taborov, ki so narodno-politično osveščali slovenske množice in jih pritegnili k narodnemu in političnemu delovanju in organiziranju za narodno-politično delo.

Na današnji slavnosti pa praznujemo 50-letnico 29. oktobra 1918. Ta dan smatramo za svoj narodni praznik. 29. oktober ni bil v domovini nikdar uradno proglašen za naš narodni praznik. Kot narodni praznik so ga spoznali in občutili Slovenci v nasprotovanju in boju z beograjskim centralizmom v času prve Jugoslavije. Slovenci, ki so uvideli, da "Zedinjenje" ni izpolnilo slovenskih pričakovanj in rešilo slovenskih vprašanj. Tako je prišlo do spontanega prepričanja, da je 29. oktober tisti dan, ki naj bi ga Slovenci slavili kot svoj narodni praznik in ne 1. decembra.

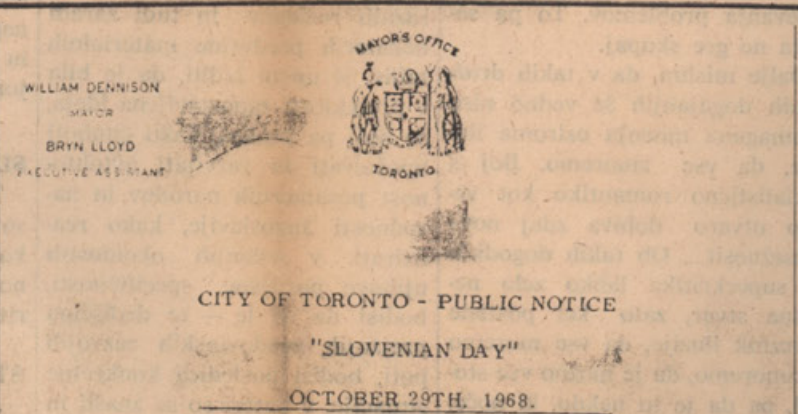
Slovenci v svobodnem svetu tako slavimo 29. oktober kot svoj narodni praznik, ker pravilno čutimo, da je pomembnost tega zgodovinskega dne še najbližja idealu slovenske svobode in samouveljavljenja. V moderni slovenski zgodovini je 29. oktober

prav gotovo najpomembnejši in najdalekosežnejši dan v narodnostnem in političnem smislu. Pomembnost in veličina 29. oktobra je v dejanju slovenske narodne volje, v dejanju odločitve za svobodo in v dejanju osvoboditve. Ta dan je doživel kot plod slovenskega stremljenja in prizadevanj, boj in žrtve za svobodo, vse od časa, ko smo se Slovenci v takojmenovani pomladi evropskih narodov prebudili tudi politično in si postavili svoj prvi narodno-politični program.

Osnova vseh teh stremljenj, prizadevanj, boja in žrtve pa je bilo dejstvo, da smo Slovenci narod, samobiten narod. To dejstvo pa na žalost mnogim političnim voditeljem ni bilo povsem jasno, posebno od časa, ko je jugoslovanska misel postala močnejša od misli na Zedinjeno Slovenijo.

Tako nam 29. oktober, navkljub velikemu napredku za naš narod, ni prinesel polne uresničitve slovenskega narodno-političnega ideala, niti svobode vsem Slovincem. Mirotne pogodbe so nam odtrgale tretino slovenskega narodnega ozemlja s prebivalstvom. 29. oktobra 1918 nismo oklicali slovenske države, niti utrjevali temelje za lastno državno suverenost v dnevih in mesecih, ki so sledili, čeprav smo imeli za to priliko, saj smo imeli svojo vlado v Ljubljani, ki je izvrševala lepo število državnih funkcij.

29. oktobra je v kratkem času sledil 1. december in za njim doba prve Jugoslavije s centralizmom, krajevsko diktaturo, zanimkanjem slovenske narodne samobitnosti in žaljenjem najbolj slovenskih narodnih čustev, žaljenjem, ki bi ga mogli pričakovati le od sovražnika. Slovenska zastava je bila prepovedana in iz šolskih knjig smo morali trgati sestavke Ivana Cankarja o domovinski ljubezni. Vendar vse to ni

The Slovenian National Federation of Canada has approached the City of Toronto and requested that the Fiftieth Anniversary of the Day of Slovenian Independence - October 29th, 1968 - be suitably marked in the City of Toronto.

Toronto has always been glad to welcome Slovenians to her midst and the reputation for which we are known far and wide has been attained as a result of the zeal and courageous efforts of Slovenians. Toronto is indebted to those of Slovenian background for their interest and involvement in daily happenings.

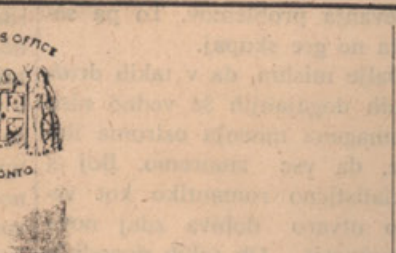
In order to appropriately recognize the contributions of Slovenians, and on the occasion of the Fiftieth Anniversary of the Day of Slovenian Independence, the City of Toronto has been pleased to declare Tuesday, October 29th, 1968, as "Slovenian Day" and extends best wishes to all Slovenians for future prosperity.

Mayor's Office,
City Hall, Toronto,
October 25, 1968.

zavrlo slovenskega narodnega razvoja, dasi ga je močno oviralo, niti zlomilo slovenske narodne volje.

Druga svetovna vojna je razkrila trhljost prve Jugoslavije, ki je razpadla v nekaj dneh. Slovenci smo ostali prepričani samim sebi. Tragično razklani med seboj zaradi komunistične revolucije in kruto razsekani od okupatorjev smo vztrajali sami v boju za narodno ohranitev. V tistih dneh je padlo med Slovence seme slovenske državne misli in vzkliko in klije vedno močnejše.

Konec druge svetovne vojne je

CITY OF TORONTO - PUBLIC NOTICE
"SLOVENIAN DAY"
OCTOBER 29TH, 1968.

The Slovenian National Federation of Canada has approached the City of Toronto and requested that the Fiftieth Anniversary of the Day of Slovenian Independence - October 29th, 1968 - be suitably marked in the City of Toronto.

Toronto has always been glad to welcome Slovenians to her midst and the reputation for which we are known far and wide has been attained as a result of the zeal and courageous efforts of Slovenians. Toronto is indebted to those of Slovenian background for their interest and involvement in daily happenings.

In order to appropriately recognize the contributions of Slovenians, and on the occasion of the Fiftieth Anniversary of the Day of Slovenian Independence, the City of Toronto has been pleased to declare Tuesday, October 29th, 1968, as "Slovenian Day" and extends best wishes to all Slovenians for future prosperity.

Mayor's Office,
City Hall, Toronto,
October 25, 1968.

zavrlo slovenskega narodnega razvoja, dasi ga je močno oviralo, niti zlomilo slovenske narodne volje.

Druga svetovna vojna je razkrila trhljost prve Jugoslavije, ki je razpadla v nekaj dneh. Slovenci smo ostali prepričani samim sebi. Tragično razklani med seboj zaradi komunistične revolucije in kruto razsekani od okupatorjev smo vztrajali sami v boju za narodno ohranitev. V tistih dneh je padlo med Slovence seme slovenske državne misli in vzkliko in klije vedno močnejše.

Konec druge svetovne vojne je

Plesna skupina "Nagej" na proslavi 29. oktobra v Torontu.

oviranega slovenskega narodnega razvoja in utrjevanja temeljev za vsestranski narodni napredek, kakršnega bi mogli pričakovati le v slovenski državi. Slovenska vlada je sicer v Ljubljani, nima pa moči, da bi v polni meri varovala in uveljavila slovenske narodne interese.

Na tej točki smo danes. Ob petdesetletnici započete, a nedovršene in neizpolnjene slovenske narodne suverenosti moramo vsi Slovenci uvideti, da je rešitev slovenskega le v resnični svobodi in lastni državi.

"Obstoj slovenske države bo jamčil, da s Slovenijo v bodoče ne bodo zopet ravnali kot z okrnjenimi pokrajinskimi priveski tujih političnih tvorb. Obstoj slovenske države bo tudi zagotovil, da Slovenije ne bodo nepogodbeno in posredno vključevali v širše zveze. Kakršnakoli bi že bila taka bodoča zveza držav okoli Slovenije, Slovenija bi si morala v njej zagotoviti neposredni položaj države-članice. Skratka, slovenska država mora postati eno izmed osnovnih dejstev nove Evrope, o katerem ni več debate.

Smisel države je v tem, da služi kot sredstvo, s katerim širše ljudske skupnosti odločajo o svojih skupnostnih potrebah ter o namembih svojih skupnih gospodarskih zmogljivosti v skladu s temi potrebami. Kjer je, kot na primer v Evropi, zgodovina razvila širše ljudske skupnosti kot samonikle narode, tam se morajo državne tvorbe prilagoditi posameznim narodom, ker so v teh primerih važne skupnostne potrebe narodnostno pogojene in usmerjene. Pri teh skupnostih je narodnost ena izmed osnovnih življenjskih vrednot.

Samonikel narod, ki nima lastne države kot potrebna orodja za skupnostno samoodločanje, ostaja v sodobnih razmerah brez zadostnih možnosti za nadaljnji narodni razvoj; njegove sile se izčrpavajo v nasprotovanem in oviranem ohranjanju zgodovinsko pridobljenih narodnih posebnosti. Tako stanje stvari ni le krivično, temveč tudi povzroča čut manjvrednosti in neodgovornosti, nevoljo, nemire in uporništvu." (Ciril Zebot)

Sklenimo torej ob zlatega jutra (dalje na 4. strani)

SLOVENSKEGA TISKA

AKTIVNA RAZVOJNOST!

„Zadnje čase se v Glasu Slovenske kulturne akcije z značilno vztrajnostjo in z nekim zlobnim prizvokom skoraj v sleherni številki in v najrazličnejših zvezah ponavljajo izrazi konformizem, aktivna razvojnost, koeksistenca, poskusi dualizma, avtoritarnost in še kaj. Odkar je univ. prof. dr. Ciril Zebot v svoji knjigi Slovenija včeraj, danes in jutri, pisani predvsem za narod v domovini, z dopustitvijo možnosti pogodbeno, konfederativne preureditve mednarodnih odnosov v Jugoslaviji, med Slovenci doma in v zdomstvu sprožil debato o konfederaciji, smo v raznih slovenskih publikacijah doma in v tujini brali že kar nešteto najrazličnejših mnenj o rešitvi slovenskega vprašanja. Iz večine teh razprav vidimo, da so zlasti slovenski izobraženci aktivno zainteresirani na bodočnosti slovenskega naroda, pa naj bodo to že člani slovenske komunistične partije ali nepartijski Slovenci doma in v svetu. Tudi Smer v slovensko državo je objavila nekaj člankov, v katerih je skušala osvetliti mnogim nejasno vsebino pojma konfederacije in zavzeti stališče do take možne oblike povezanosti sedanjih jugoslovanskih narodov oz. republik. Vsa ta razpravljanja, pa naj so že pisana v časnikarskem ali poljudnoznanstvenem slogu, kažejo na iskrena prizadevanja piscev oz. skupin, ki jih predstavljajo, pozitivno prispevati k razjasnitvi problemov, ki so za slovenski narod življenjskega pomena.

Izjema pa je Glas Slovenske kulturne akcije, oziroma točneje rečeno, njegov urednik, g. Ruda Jurčec, ki vsa ta prizadevanja in iskanja kratkoma odklanja kot konformizem in namiguje celo na izdajstvo slovenske države misli, samega sebe pa predstavlja kot edinega predstavnika absolutno nezmojlivega narodnega programa.

Znano je, da je g. Ruda Jurčec v juniju 1943 bil eden izmed podpisnikov, če ne celo formulatorjev znane Slovenske izjave, ki za politični cilj slovenskega naroda postavlja „lastno slovensko državo, ki bo kot suverena stopila v širšo državno zvezo“. Ta izjava je dejansko rojstvo Slovenskega državnega gibanja. Od podpisa Slovenske izjave je poteklo že 25 let in Slovensko državno gibanje je med tem idejo suverene slovenske države razširilo med vse sloje slovenskega naroda doma in po svetu. Danes pač ni več zavednega Slovence, ki bi idejo slovenske države odklanjal ali pa ji celo nasprotoval. G. Ruda Jurčec pa je vsa ta leta molčal, ker je stal na stališču, da smo izključno ideološka emigracija, prizadevanje za slovensko državo pa je izrazito politično delovanje. V članku Zdržena Evropa in Slovenci, Glas Slov. kult. akcije 10. X. 1968, pa je g. Ruda Jurčec zapisal: „končni cilj vsega tega pa je odvzeti politični emigraciji njeno notranjo moč v borbi za pravo svobodo slovenskega naroda“ (podčrtal urednik). Po 23 letih „ideološke emigracije“ se je tudi g. R. J. razvil v političnega emigranta. (Pač eden izmed primerov aktivne razvojnosti.) Omenjeni članek je zanimiv tudi po trditvi, da je slovenska država možna pač le v skupnosti samostojnih evropskih narodov, v Zdrženi Evropi, katere glasniki so v 19. stoletju postali, vodilni duhovi Evrope

MATE RESMAN
GOVOR NA PROSLAVI ... (dalje s 3. strani)
bileju započete slovenske svobode, ob spominu na žrtve, kri in znoj naših očetov, dedov in pradedov, da bomo gojili svoja slovenska čustva, da bomo utrjevali svojo slovensko voljo, da bomo bistrili svoj um za spoznavanje globlin in potreb slovenstva, da bomo nenehno stremeli in delali za uresničenje slovenske države in uresničenje ideala „Zdržene Slovenije“, da bomo vredni sinovi in hčere malega naroda sredi Evrope, ki ga „burka, ki je stara že tisoč let“ ni zlomila, naroda, ki hoče živeti.

(Victor Hugo, Lamartine, Kant, Goerres, Heine, Nietzsche)“. G. R. J. očitno misli, da je z vključitvijo bodoče slovenske države v Zdrženo Evropo odkril Ameriko. Kot dosednji ideološki emigrant pač ne ve, da je Slovensko državno gibanje leta 1950 v (drugi) Slovenski izjavi poudarilo, da zahteva za slovenski narod Zdrženo republiko Slovenijo... v okviru Zdržene Evrope“. Pa še ene, čisto načelne izjave o bodočnosti Slovenije g. urednik Glasa ne pozna, namreč Clevelandске izjave iz leta 1954. V točki 2 te izjave SGD pravi dobesedno: Zgodovinska nujnost in naraščajoča stvarnost zahtevata širšo evropsko združevanje. Točka 5 iste izjave pa poudarja, da „zveza, ki bi bila omejena zgolj na narode sedanje Jugoslavije je na najnižji stopnji zaželenosti, tudi če bi bila izvedljiva v sobodni odločitvi prizadetih narodov“.

....Da je konfederacija danes „mrtva oblika“, seveda ne drži. Tudi v najnovejšem času imamo primere konfederativne povezanosti držav (izpustimo tu primer Ukrajinske republike v Sovjetski zvezi). Danes npr. formalno obstaja Zdržena Arabska republika, ki je po svoji pravni obliki konfederacija. Evropska gospodarska skupnost se čedalje bolj približuje obliki konfederacije. In če hočemo Slovenci s svojo bodočo državo biti vključeni v Zdrženo Evropo, bo ta povezanost morala imeti državnoopravno obliko, ki ne bo v nasprotju z našo državno suverenostjo. Ta oblika pa ne bo mogla biti federacija, ki vedno pomeni enotno državo, z enotno ustavo, pa z večjo ali manjšo stopnjo decentralizacije. Slovenska republika v Zdrženi Evropi bo morala biti suverena, ne le pravno, ampak tudi politično neodvisna. Kajti nemška nevarnost, ki jo naši politiki, med njimi tudi dr. Miha Krek, navajajo kot glavni argument proti samostojni slovenski državi, bo tudi v Zdrženi Evropi obstajala. Slovenska republika v Zdrženi Evropi bo morala biti država z vsemi atributi mednarodnega prava. Zdržena Evropa pa bo po vsej verjetnosti imela državnoopravno obliko konfederacije suverenih narodnih držav.

Kaj naj rečemo tem novim zagovornikom slovenske države? Slovenci pregovor pravi: Bolje pozno kot nikoli. G. Ruda Jurčec sicer ni pristaš Slov. drž. gibanja, čeprav je njegov posredni soustanovitelj. Vse do sedaj je svojo vero v pravilnost ideje slovenske države skrival, ne vemo zakaj. Morda res zato, ker je hotel ostaniti zvest svojemu stališču ideološke emigracije. Ne dvomimo v njegovo slovensko prepričanje. Toda njegova slovenska ideja je bila kot luč pod mernikom, ki svetli le sama sebi, ne koristi pa nikomur.

Morda bi pa ta njegov nenadni prehod iz pasivnega ideološkega antikomunizma k aktivnemu političnemu prizadevanju za slovensko državo mogli pripisati okuženju po prav od njega tako zasmehovani aktivni razvojnosti? (SMER V SLOVENSKO DRŽAVO, št. 28, Buenos Aires, 23. oktobra 1968)

• **Letošnjih študijskih dni v** Dragi se je udeležilo večje število slovenskih izobražencev iz Slovenije in iz zamejstva. Obravnavali so vprašanja Slovencev in Zedinjene Evrope, dialoga med Cerkvijo in svetom, sodobnega ateizma ter slovenskega izseljenstva. Predavali so pomožni škof dr. Vekoslav Grmič, dr. Janez Pleterški, višji znanstveni svetovalec za narodnostna vprašanja v Ljubljani, dr. Vladimir Klemenčič, ravnatelj geografskega inštituta v Ljubljani ter profesor Alojz Rebulja iz Trsta. Konferate so podali dr. Ludvik Vrtačič iz Švice, Felik Bister iz Dunaja, dr. Alojz Tul iz Trsta, dr. Valentin Inkzo iz Celovca, dr. Rado Bednark iz Gorice, Izidor Predan iz Beneške Slovenije ter Bogi Samsa in Franc Miljač iz Trsta. Predavanja bo izdalo Drustvo slovenskih izobražencev v knjigi. —fš.

NAJBOLJŠI nakup

ACADIAN CZARINA VODKA

Kristalno čista.
Odlična sama
("straight"), ali pa
z vašo izbrano
primesjo.

ZA IZBIRČNE PIVCE

—prvi na listi

STANE KAVČIČ O DRUŽBENI PREOSNOVI

Predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije je odgovarjal na vprašanja urednika Teorije in prakse Z. Roterja. Pogovor je bil objavljen v 8—9 tevilki revije, iz katerega je posnetih nekaj bolj značilnih odstavkov. Podnaslovi so bili dodani. Opomba uredništva.

NOVI SOCIALIZEM

Ce se pa plastično izrazim, ni več osnovni dialog med človekom, ki gradi socializem, in socializmom kot nekim sinonimom te dužbe niti med oblastjo in državljanom, ampak prihaja na dnevni red dialog o človeku samem in neposredni dialog med ljudmi. V čem je torej problem in kje je težava? V tem, da se ljudje te resnice ne zavedajo dovolj. Marsikdaj bi radi nove pravice, hkrati pa prejšnji način reševanja problemov. To pa seveda ne gre skupaj.

Dalje mislim, da v takih družbenih dogajanjih še vedno niso premagana mnenja oziroma iluzije, da vse zmoremo. Boj s socialistično romantiko kot veliko utvaro dobiva zdaj nove razsežnosti.... Ob takih dogodkih je superkritika lahko zelo nevarna stvar, zato ker postane zaveznik iluzije, da vse moremo in zmoremo, da je možno vse storiti, pa da je tu nekdo, ki noče, in da je treba samo tega odstraniti, pa bo vse v redu. Zato odklanjam tako superkritiko vsega, kar je bilo in je, in religiozno poveljevanje tistega, kar bo. Poleg vsega drugega ne kaže niti za hip pozabiti na materialne zmogljivosti te družbe. In vendar smo le družba s 500 dolarji dohodka na prebivalca. Zdi se mi tudi, da imamo pri tem pritisku in večjem odločanju opravka še z iluzijo, da smo lahko družba brez zmot, brez grehov, napak in pomanjkljivosti....

FEDERACIJA — REPUBLIKE

V tem se mi zdi izredno važen položaj federacije, predvsem pa odnos federacija—republik. Tu so možnosti za dva osnovna koncepta: da federacija vse uravnava, da je razsodnik nad vsami pomembnejšimi interesi, zlasti med vrhovi, in da je vseobsežna pravica pravica ali pa da se omeji resnično le na najnujnejše, da ne prestopa zožuje področje svojega delovanja in svojih pravic in da prepušča čedalje več stvari drugim družbenim institucijam, vstevši republike. Jaz sem za to drugo orientacijo. Mislim pa, da jo prepočas realiziramo.

VLOGA KOMUNISTICNE PARTIJE V DRŽAVNI OBLASTI

Podpiram predlog statuta ZK Slovenije, ker dosledno ločuje funkcije.... To je treba storiti, če

hočemo iz ZK napraviti ideološko silo, ne pa "pol oblast, pol politiko".

str. 1182

"NACIONALISTIČNA" POLITIKA IZVRŠNEGA SVETA

V Jugoslaviji ni ideja in praksa bližnjega stapljanja narodov in narodnosti v enotno jugoslovanski narod nikoli postala prevladujoča. S tem pa nočem reči, da ni bila nikoli prisotna. Ker je bila delno prisotna iz raznih razlogov in tudi zaradi nekaterih predvse materialnih težav, si upam trdit, da je bila v preteklosti zastavljena ideja, še bolj pa praksa, kako čimbolj upoštevati in razvijati avtohtone posameznih narodov in narodnosti Jugoslavije, kako realizirati v sedanjih okoliščinah njihove pozitivne specifičnosti, bodisi da so le — te dediščina prejšnjih zgodovinskih razvojev poti, bodisi posledica konkretne situacije, v kateri so se znašli in v kateri so zdaj posamezni narodi in narodnosti.

str. 1183

SLOVENSKA NARODNO GOSPODARSTVO

S tem v zvezi se tedaj jasno postavlja vprašanje nacionalnih ekonomij oziroma republiških ekonomij. Trdno sem prepričan, da bo tudi ta izraz in to gledanje dobilo državljansko pravico pri nas. Vse dotlej namreč, dokler obstajajo narodi ali pa skupnosti narodov in narodnosti, bodo obstajale tudi njihove ekonomije oziroma presežki dela teh ekonomij in obstajal bo tudi boj za to, kako bo ta presežek razdeljen. To je zakon blagovne proizvodnje in sedanjih ekonomskopolitičnih odnosov. Ne moremo ga preskočiti in ni ga pametno uradno negirati, ker praksa nanj opozarja vsak dan znova.

str. 1186

KMETIJSKE ZADRUGE

Da bom popolnoma jasen, želim povedati, da je večina dosedanjih kmetijskih zadrug preveč oddaljena od neposrednih proizvajalcev, da posluje in da se obnaša ali poizkuša obnašati kot neka blaga oblika posredne nacionalizacije kmetijske drobnoblagovne proizvodnje. Od tod nujna naloga zagotoviti večji vpliv kmetov v zadrugah in na ta način doseči tudi večji njihov razmah in dati možnost širše privatne iniciative delovnemu kmetu. In na sloh se mi zdi, da jih bo treba bolj pritegniti v

izbira izbirčnih -- PAARL VINO

Rokovanje, objem, smeh in solze veselja začno družinsko slavlje, ki je taka važno v predstoječi božični sezoni. Prav tako je tudi važno miza. Da boste prav gotova zadovoljili in dopolnili napore žene popolnoma — servirajte Paarlova vina. Uspehi več in več slavnosti so zagotovljeni s Paarlovimi vini. Pravzaprav so njihove primerne cene tiste, ki vam omogočijo, da se lahko naslajate ob njih in lahko vsako priložnost uporabite za slavljenje.

NAMIZNO VINO

Paarl Roodeberg, (Polno kislo rdeče)
Paarl Cabernet (Lahko kislo dreče)
Paarl Selected Pinotage
(64-letno izbrano, kislo rdeče)
Paarl Rose (kislo rosa vino)
Paarl Riesling (kislo belo)
Paarl Late Vintage (pol-kislo belo)

SHERRIES

Paarl Oloroso Cream
Paarl Golden Medium
Paarl Pale Dry

DESERTNA VINA

Paarl bogat Ruby Port
Paarl Stari Tawny Port
Paarl Izbrani Stari Muskatelec.

POSEBNA LISTA

Paarl Selected Steen (izbrano močan in čist)
Paarl Van der Hum (liker)

BODITE IZBIRČNI, IZBERITE PAARL

Paarl Vina

UVOŽENA IZ JUŽNE AFRIKE

javno življenje in k soočanju, jim zagotoviti ustrenejši prostor v naši slovenski družbi. Ne pozabimo, da so vendarle še četrtina prebivalstva privatni kmetijski proizvajalci, in zaradi tega ni mogoča skladnejša integracija celotne nacionalne skupnosti, če leta nima dovolj poslušati tudi za stanje in dogodke na vasi.

str. 1191

SOCIALNO ZAVAROVANJE

Nujno bi bilo začeti ustvarjati kapitalizacijo skladov za socialno zavarovanje. Brez njih ne bomo mogli reševati položaja starih upokojevcov.

str. 1191

NOVA PORAZDELITEV NACIONALNEGA DOHODKA

Zaradi nujnih nalog, ki nam jih narekuje tako načrtana politika, bo treba doseči delno novo porazdelitev nacionalnega dohodka. Ker stojimo dosledno na stališču, da ne smemo obremeniti gospodarstva z dodatnimi obveznostmi, bomo morali ustrezna sredstva iskati v potrošnji. To pa pomeni, da bo treba — narekuje nam to tudi nekateri politično-socialni razlogi — nekoliko zmanjšati tempo napredovanja standarda tistih, ki so na vrhu lestvice, hkrati povečati tempo napredovanja tistih, ki so spodaj in nadaljevali v sredini s sedanjem tempom.

str. 1191

SLOVENSKA DRŽAVNOST

Tiste attribute državnosti, ki so nam še potrebni, kaže nekoliko okrepiti: politično, materialno in dvigniti tudi njihovo avtoriteto.

str. 1191

STUDENTOVSKO GIBANJE

....verjamem v novo študentsko gibanje, če gre za večjo angažiranost in za večje sodelovanje študentov pri samoupravljanju in modernizaciji univerz. Verjamem vin in ga podpiram, če gre za večjo povezanost z druž-

str. 1191

HUMANISTIČNI SOCIALIZEM

(Odlomki iz IZJAVE uredništva Teorije in prakse, 6. sept. 1968)

Svoboda intelektualnega dela, kulture, znanosti, svoboden dialog v družbooslovnih vedah namreč štejejo za eno, vendar pa pomembno in zanesljivo znamenje humanizacije socialistične družbe in zginevanje nadvlade birokratičnih skupin. To pa ustvarja tudi možnosti za smotno povezovanje vseh delovnih ljudi, umskega in ročnega dela, ki ga terja sodobno človeštvo in še posebej socialistična družba.

str. 1108

Vse izkušnje novoveške kulture in zlasti socialističnih družb v zadnjih petdeset letih namreč govorijo, da je družba svobodna le, če je svobodna tudi teoretična misel; da je prav ta svoboda največji trn v peti oblastnikom, birokratom in politikanom; da je možen vsestranski družbeni napredek le tedaj, če je razvita tudi svobodna miselna kultura, ki ta napredek osmišlja in ga vzpodbuja; da teoretična misel lahko napreduje le, če se teoretično sporna vprašanja razrešujejo z metodo znanstvene kritike in intelektualnega dialo-

AMERIŠKI TISK IN PREDSEDNIŠKE VOLITVE 1968

V Zdrženih državah je v celoti nad 1.700 dnevnikov. 634 od njih se je izreklo za republikanskega predsedniškega kandidata Richarda Nixona, 146 za demokratskega kandidata Huberta Humpheya, okoli 12 listov v šestih državah pa je izrazilo podporo kandidatu tretje stranke George-u Wallace-u. To razmerje uvodniškega mnenja listov, pa seveda niti od daleč ni odražalo splošnega mnenja med volivci. Ankete za ugotavljanje javnega mnenja so sicer kazale, na primer (da je Richard Nixon vodil, da je bil Hubert Humphrey na drugem in George Wallace na tretjem mestu, toda razlika med enim in drugim kandidatom se zdela ni bila takšna kot bi bilo možno sklepati s števila listov za enega ali drugega kandidata. V letošnji volilni kampanji se 250 dnevnikov in opredelilo za nobenega kandidata, v primerjavi s 328 leta 1960. — Leta 1964 je Johnsona podprlo 440 dnevnikov in Barryja Goldwaterja pa 359. Tedaj se ni opredelilo 237 listov. Kaj pa pravzaprav pomeni, če se nek list izreče za določenega kandidata? Običajno ni nobene spremembe v poročanju novic, razliko je možno opaziti samo na uvodniški strani. Kajti odločitev o podpori nekega kandidata napravi lastnik lista ali tisti, ki upravlja uvodniško politiko. Drugi, ki

pišejo za list, pa lahko in tudi često podpirajo koga drugega. Ali vzemimo primer new-yorškega lista NEWSDAY, ki je podpiral Nixona, medtem ko je njegov urednik — bivši pomočnik Bele hiše William MOYERS — bil za Humphreya. LOS ANGELES TIMES pa se je izrekel v predsedniški kampanji za republikanca Nixona, a v tekmovalstvu za zvezni senat je podpiral demokrata Alana Cranstona. — Med vplivnimi listi, ki so podpirali Richarda Nixona so bili NEW YORK DAILY NEWS, CHICAGO SUN-TIMES, ADVERTISER v Montgomery-ju v zvezni državi Alabama in SAN FRANCISCO CRONICLE. Listi, ki so podpirali Nixona imajo skupaj več kot 35 in pol milijonov naklade. Leta 1960 — ko je Nixon zgubil proti Kennedyju — je podprlo nad 700 listov s skupno naklado 38 milijonov. — Med 146-timi listi, ki so podpirali Huberta Humphreya pa so bili: NEW YORK TIMES, MINNEAPOLIS TRIBUNE, ATLANTA CONSTITUTION, in SAN FRANCISCO EXAMINER. V zadnjem tednu se je skoraj še 25 dodatnih listov izreklo v prid Humphreya. — V volitvah zadnjega časa listi s svojo izbiro kandidatov niso mogli odločilno vplivati na volivce. Toda s svojim razpravljanjem so pripomogli k boljšemu informiranju volilcev.

• **V Kanadi raste število novih** potrošnih zadrug, v katerih dobivajo člani blago po nakupni ceni. Stroške obratovanja plača vsaka družina posebej. Članarina znaša okoli \$2 na družino. Zadruga temelji na samopostrežbi. —fš.

postavljene veljavi socializma — nove ovire. Socializem in njegovo bistvo presoja človeštvo predvsem po družbeni praksi v deželah, ki se štejejo za socialistične. Ne pomagajo deklaracije, prepričevanja, milijonske naklade marksističnih del; socialna izkušnja množice je temeljni kriterij veljave socializma. Teorija in praksa, . V., št. 8—9, str. 1110.

"Slovenska folklor" je zaživela ob narodnem prazniku.